

Передмова

Історико-культурна та географічна характеристика міста – 11-а книга ретроспективної бібліографічної енциклопедії «Історія Києва з найдавніших часів до 2000 року у виданнях ХУІІ ст. – 2000 р.». Показчик належить до II тому «Матеріальна та духовна культура Києва».

Повному виявленню історії та культури столиці України сприяють допоміжні дослідження вчених різних вузьких напрямків історичної науки, без яких неможливо уявити картину життя міста тривалого часу.

Мета видання – ввести до наукового обігу матеріали, котрі дають змогу вченим, студентам, школярам, усім киянам та туристам глибше, докладно пізнати історію міста.

Посібник складається з передмови, бібліографічних відомостей про літературу, що згруповані у 14 розділах, списку скорочень та допоміжних показників.

У першому розділі «Загальні праці» подано зведений бібліографічний довідник-показчик спеціальних історичних дисциплін.

Розділ «Антропологія» інформує про джерела, в яких подається історія виникнення Києва, антропологічний склад українського народу.

Розділ «Генеалогія» розповідає зібраними матеріалами про князівські династії, родовід фундаторів Києво-Печерської лаври, генеалогію козацьких родів, старовинних купецьких родин, походження Богдана Хмельницького та інших видатних діячів.

Герб Києва – офіційна емблема міста, яка змінювалась в різні історичні періоди, подана зібранням бібліографічних джерел розділу «Геральдика». Символи Києва: Тризуб, Архістратиг Михаїл Київський, Магдебурзьке право, малоросійський гербовник, дворянські герби, сучасний герб України.

Розділ «Прапори, штандарти» – подає інформацію про матеріальні символи влади, різнобарвний літопис епохи. Розділ «Епіграфіка» допомагає відповісти на численні запитання відносно історії Києва; зібрані джерела свідчать про епіграфічні знахідки в Києво-Печерській лаврі та Софії.

«Картографія» – розділ багатоплановий, в якому знаходяться дані про історичні карти: карти Гійома Левассера-де-Боплана, Л.А. Проценко про руйнації церков, будівель та вулиць Києва, а також атласи та плани.

Розділ «Топографія» подає відомості про територію міста, щільність заселення, розташування монументальних пам'ятників.

У розділі «Нумізматика» зібрано матеріали, які повідомляють, що в Києві знайдено величезну кількість римських монет, зокрема у вигляді кладів. Це є свідчення існування великого торговельного центру; частина монет Малоазійського походження.

Розділ «Ономастика» наводить бібліографічні дані про іменні написи.

«Палеографія» – розділ, в якому зібрано джерела про стародавні київські графіті, доводить безперервність традицій писемності, свідчить про різноманітну культуру Києва XI–XУ ст.

Розділ «Сфрагистика» містить відомості про знайдені візантійські печатки, про давні вислі печатки, про печатки київських цехів XIX ст.

«Топоніміка» – розділ повідомлень з бібліографічних описів, які уточнюють дані перших письмових джерел лінгвістики та топоніміки району заселення давніх слов'ян, котрі затверджують Київське Подніпров'є зоною слов'янського етносу. Наведено різні назви Києва, розкриваються історичні таємниці.

Останній розділ – «Фалеристика» – через наведені матеріали повідомляє про ордени, медалі як символ державної нагороди за хоробрість в боях та захист Вітчизни, за сумлінну працю. Подаються описи знаків нагороди.

Н. Дехтярьова